

HORECABROCHURE

U droomt ervan een café, snackbar of restaurant op te starten?

U heeft al een zaak en u wilt uitbreiden?

U zoekt een duidelijk inzicht in de regelgeving voor horeca?

Dan is deze brochure voor u bedoeld!

Gezellige cafeetjes, aangename terrasjes, snackbars en restaurants naar ieders smaak en beurs: ze bepalen voor een flink stuk de sfeer van onze stad.

Voor de duizenden inwoners, toeristen en studenten, en de talloze mensen die hier dagelijks komen winkelen, werken, of een filmpje meepikken bieden de Gentse eet- en drankgelegenheden een rust- of ontmoetingsplek, een oord om bij te praten of een snelle hap te gebruiken, uitgebreid te tafelen, of gewoon eens stevig door te zakken.

Bovendien vinden honderden Gentenaars er een behoorlijke broodwinning als uitbater, kok, of kelner.

Om al deze redenen vindt het stadsbestuur het erg belangrijk dat de Gentse horeca groeit en bloeit. We willen dan ook aanzienlijke inspanningen leveren om de ontwikkeling van kwaliteitsvolle eet- en drinkgelegenheden te stimuleren.

Concreet hebben we hiervoor een hele reeks actiepunten verzameld in een degelijk onderbouwd horecabeleidsplan.

De realisatie van deze brochure is een van deze actiepunten.

De eerste horecabrochure dateert van december 2003 en werd in het leven geroepen om horeca-uitbaters een leidraad te bieden bij het opstarten of runnen van een zaak en om onaangename verrassingen achteraf te voorkomen.

Ondertussen is er wel het één en ander veranderd...bepaalde wetgevingen en reglementen werden gewijzigd, er kwamen nieuwe wetten en verordeningen bij.

De nood drong zich op, om met een up-to-date versie naar buiten te komen.

De vernieuwde uitgave van de horecabrochure tracht al deze wijzigingen zo goed mogelijk in kaart te brengen.

(Bijvoorbeeld: de manier waarop drankvergunningen moeten worden aangevraagd, de milieuwetgeving, reglementen over brandveiligheid, ...)

Verder is de horecabrochure gescreend op de nauwkeurigheid van contactgegevens en worden sommige onderdelen ook uitvoeriger besproken.

(Bijvoorbeeld: tarieven en categorieën van terrasvergunningen, milieuvergunning, vereiste verzekeringen, subsidiereglementen... In het derde luik van de brochure wordt er in het kader van het aanwerven van personeel ook meer informatie gegeven over de tewerkstellingsmaatregelen.)

Dus niet alleen naar inhoud zijn er zaken aangepast, maar ook naar vorm: voor de gebruiker van deze brochure hebben we gepoogd een zo overzichtelijk mogelijk geheel te maken, dat u stap voor stap moet leiden doorheen het kluwen van wetten, reglementen en administratieve formaliteiten.

Bij de uitbating van een horecazaak komt immers heel wat kijken, u moet over de juiste diploma's beschikken, voor de uitbating moeten tal van attesten worden aangevraagd, ...

We geven het grif toe, het is niet altijd evident om te achterhalen voor welke documenten u bij welke dienst moet zijn.

We zijn er dan ook van overtuigd dat u over een flinke dosis inzet en zin voor initiatief beschikt en dat u niet bang bent: om de handen uit de mouwen te steken, dat u met mensen kunt omgaan en dat u van wanten weet.

Dat zijn allemaal pluspunten voor een horeca-uitbater.

In het eerste deel van de brochure hebben we geprobeerd om een duidelijk overzicht te geven van de onontbeerlijke formaliteiten die een (startende) horeca-uitbater, liefst in chronologische volgorde, moet vervullen.

In het tweede hoofdstuk doen we alles uit de doeken over de noodzakelijke vergunningen, aangiften en attesten.

Op het einde van de brochure wordt er aandacht besteed aan de toegankelijkheid van horecazaken, het wonen boven winkels, de tewerkstellingsmaatregelen en de subsidiemogelijkheden.

Een essentieel element is de plaats en het gebouw waar u uw zaak wil vestigen.

Men kan niet zomaar op om het even welke plek in de stad een café of een restaurant beginnen.

Niet overal kan het trottoir voor de zaak als terras gebruikt worden.

Verder moet het pand zelf ook voldoen aan diverse normen voor brandpreventie, veiligheid, milieu, hygiëne, arbeidsomstandigheden en gezondheid.

Hoe bescheiden u ook van wal wilt steken, toch is het raadzaam om, vóór alle investeringen en verbintenissen, een ondernemingsplan op te stellen met een raming van de inkomsten en uitgaven.

Zo kunt u meteen nagaan of uw idee wel haalbaar is.

Het is onmogelijk om in deze publicatie in te gaan op alle specifieke aandachtspunten voor hotels, restaurants en cafés afzonderlijk.

Daarom is achteraan een lijst opgenomen met de gegevens van diensten en organisaties die u met raad en daad kunnen bijstaan.

Bij het doornemen van deze brochure denkt u wellicht dat de overheid alles in het werk stelt om caféhouders en restaurantuitbaters het leven zuur te maken.

Niets is minder waar.

Een degelijke reglementering is alleen bedoeld om u in staat te stellen probleemloos en zo succesvol mogelijk uw zaak uit te baten, en dat met zo weinig mogelijk kans op conflicten met uw burens, met uw klanten, met uw personeel en met de toezichhoudende overheid.

Omdat we onze reputatie als gezellige en gastvrije stad eer willen aandoen, geven we iedereen die een kwaliteitsvolle horecazaak wil uitbaten een heuse vip-behandeling.

We staan dus klaar om u deskundig te begeleiden naar een succesrijke en zorgeloze toekomst als ondernemer in onze bruisende stad.

Deze brochure is maar een eerste aanzet: onze deur staat altijd open!

Deel 1: Algemene startersformaliteiten

In deze brochure wordt gebruik gemaakt van symbolen, hieronder vindt u de verklaring bij het gebruikte symbool.

- ✉ : De naam en het adres van de dienst.
- ☎ : Het telefoonnummer of gsm-nummer van de dienst.
- ☎ : Het faxnummer van de dienst.
- 🌐 : De website van de dienst.
- ✉ : Het mail adres van de dienst.
- 🕒 : De openingsuren van de dienst.

1. Via het ondernemingsloket

1.1 Bewijs basiskennis bedrijfsbeheer / Vestigingsgetuigschrift:

Wat?

Het ondernemingsloket onderzoekt of u voldoende kennis hebt van bedrijfsbeheer (via een getuigschrift, diploma, brevet of via voldoende jaren gewettigde ervaring).

U moet kunnen aantonen (door diploma, attesten, getuigschriften of praktijkervaring) dat u voldoende beroepskennis hebt als u in uw zaak meer wenst te geven dan alleen maar zgn. 'lichte maaltijden':

- soepen
- croques en toasts van allerlei aard
- kroketten van kaas, garnalen, vlees en gevogelte, uitgezonderd aardappelkroketten
- vol-au-vents en satés
- bloed- en witte worsten
- belegde broodjes, hamburgers, hot-dogs, pitta's en croissants
- deegwaren, pizza's, quiches of andere hartige taarten
- koude salades en koude vleeschotels
- bereide eieren
- nagerechten zoals pannenkoeken, ijs, wafels, gebak, koeken, yoghurts en milkshakes

Wie?

- Het ondernemingshoofd zelf, of zijn echtgenote, of de wettelijke partner, of de partner met wie hij minstens 6 maanden samenwoont.
- Een hiervoor aangenomen werknemer.
- Een zelfstandig helper.
- Of in een vennootschap, de persoon die het dagelijkse bestuur uitoefent.

Waar?

Bij het ondernemersloket, zie bijlage 2.

Meer Info?

www.mineco.fgov.be

1.2 Inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) en het uniek Ondernemingsnummer:

Ieder natuurlijk persoon of rechtspersoon, Belgisch of buitenlands, die in België een commerciële activiteit uitoefent, moet zich in de Kruispuntbank van Ondernemingen inschrijven via een ondernemingsloket.

Via de Kruispuntbank van ondernemingen ontvangt u een uniek ondernemingsnummer, dit nummer vervangt het vroegere handelsregisternummer, het BTW-nummer en het RSZ-nummer.

Voor rechtspersonen moeten er ook nog formaliteiten vervuld worden bij de griffie van de Rechtbank van Koophandel.

Een natuurlijk persoon betaalt €70 om zich in de KBO in te schrijven en €70 voor de inschrijving van een bijkomende vestigingseenheid.

Een rechtspersoon betaalt €70 voor een inschrijving in de KBO en €70 voor de inschrijving van een bijkomende vestigingseenheid.

Wijzigingen en schrappingen in de KBO kosten, ongeacht de juridische vorm van de onderneming, €70.

2. Bankrekening

Vooraleer u een inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen aanvraagt, moet u bij een erkende financiële instelling een zichtrekening openen.

(art.14-21 van het KB van 8 augustus 1980)

Als u beslist een vennootschap op te richten, moet de rekening de naam van de vennootschap dragen.

Het rekeningnummer en de naam van de financiële instelling moeten voorkomen op alle facturen en andere documenten waarmee een betaling geëist wordt.

3. Activeren BTW

Wat?

Zodra u ingeschreven bent in de Kruispuntbank en u een ondernemingsnummer gekregen hebt, moet u ook de BTW-status activeren. Het ondernemingsnummer doet dan dienst als BTW nummer.

(Dit kan u ook via het ondernemingsloket regelen.)

Waar?

✉ BTW-controle, Gent VIII, Zuiderpoort,
Gaston Crommenlaan 6 bus 204,
9050 Gent.

☎ 02 579 20 60

📠 02 579 50 20

4. Aansluiten bij een Sociaal Verzekeringsfonds voor zelfstandigen

Als zelfstandige, in hoofd- én bijberoep, moet u zich ook aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds.

Dit fonds int de sociale bijdragen die u moet betalen en zorgt ervoor dat de uitkeringen correct gebeuren.

De aansluiting moet gebeuren binnen de 90 dagen na het starten van uw zaak, het ondernemingsloket kan dit voor u in orde brengen.

Waar?

- ✉ Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ),
Verplichtingen (VOB),
Jan Jacobsplein 6,
1000 Brussel.
- ☎ 02 546 42 11
- 📠 02 511 21 53
- 🌐 <http://www.rsvz-inasti.fgov.be>

5. Aansluiten bij een ziekenfonds

Om in orde te zijn met uw ziekteverzekering bent u verplicht aan te sluiten bij een ziekenfonds.

Als u reeds aangesloten bent (dit is meestal het geval) dient u een wijziging van uw statuut te melden.

Dit kan immers bepaalde financiële gevolgen voor u meebrengen.

(Ook het ondernemingsloket kan dit voor u doen.)

6. Oprichten van een vennootschap

Wat?

Wanneer u start met een vennootschap, gelden een aantal extra verplichtingen.

Een authentieke akte - d.w.z. een akte opgesteld door een notaris - is vereist voor:

- Een eenpersoonsvennootschap (ebvba).
- Een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (bvba).
- Een naamloze vennootschap (nv).
- Een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (cv).

Een onderhandse akte - d.w.z. een akte tussen de betrokkenen zelf - volstaat voor:

- Een vennootschap onder firma (vof).
- Een gewone commanditaire vennootschap (gcv).
- Een coöperatieve vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid (cvoa).

De wet verplicht vennootschappen bepaalde akten of documenten openbaar te maken.

Zo moeten een aantal stukken worden ingediend bij de griffie van de rechtbank van koophandel en/of gepubliceerd worden in de bijlagen van het staatsblad.

Voorbeelden:

- De oprichtingsakte en de akte van statutenwijziging.
- Benoeming of afzetting van bestuurders, zaakvoerders, vereffenaars.
- Oproeping voor de algemene vergadering.
- Verandering van zetel, vermindering van kapitaal.
- De jaarrekening en andere stukken.

Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid moeten ook nog steeds formaliteiten vervullen bij de griffie van de Rechtbank van Koophandel om de akte van hun vennootschap te publiceren in het staatsblad.

Een handelsvennootschap moet bovendien ingeschreven worden bij de Rechtbank van Koophandel bevoegd voor het rechtsgebied waar de maatschappelijke zetel gevestigd is.

Info?

- ☒ Rechtbank van Koophandel,
Oude Schaapsmarkt 22,
9000 Gent.
- 📞 09 267 26 26

7. Bijkomende formaliteiten zodra u één of meerdere personen tewerkstelt.

Wat?

Het gaat om tal van wettelijke en administratieve verplichtingen zoals:

- De tewerkstelling van personeel meedelen aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, regionaal inlichtingenkantoor RSZ.
- Aansluiting bij een compensatiekas voor gezinsbijslag voor werknemers, binnen de 60 dagen na hun indienstneming.
- Aansluiting bij de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie in geval van tewerkstelling van arbeiders.
- Aansluiting bij een interbedrijfsgeneeskundige dienst.
- Afsluiten van een verzekeringspolis voor uw werknemers tegen arbeidsongevallen;
- Aangifte van de werknemers in Dimona.
- Een arbeidsreglement opmaken en het op een zichtbare plaats aanplakken.
- Mededeling van de tewerkstelling bij het ontvangkantoor van de directe belastingen in het kader van de inhouding van de bedrijfsvoorheffing.

Waar?

U kunt hiervoor terecht bij een sociaal secretariaat, dat deze formaliteiten voor u zal vervullen.

8. Aanvragen ‘Beroepskaart voor vreemdelingen’

Wat?

Elke vreemdeling die een zelfstandige activiteit wil uitoefenen in België, dient een beroepskaart aan te vragen, deze machtiging is verplicht voor een persoon die:

- Niet de Belgische nationaliteit heeft.
- Niet de nationaliteit van één van de lidstaten van de Europese Economische Ruimte (Europese Unie, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) heeft.
- Nog niet van deze formaliteit vrijgesteld is omwille van andere redenen.

Meest courante vrijstellingen:

- Gezinsleden van Belgen en andere EU-onderdanen
- Bulgaren en Roemenen
- Houders van een 'Identiteitskaart van vreemdelingen' – gele kaart
- Houders van een 'Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister' voor onbeperkte duur – grijze kaart
- Erkende vluchtelingen

Waar?

✉ Dienst Bevolking Bureau Vreemdelingen,
Woodrow Wilsonplein 1,
9000 Gent.

☎ 09 266 71 50

📠 09 266 71 69

Meer Info?

http://mineco.fgov.be/sme/Reglementation/beroepskaart_nl.htm#15.

Deel 2: Vergunningen, aangiften en attesten

Naast de algemene startersformaliteiten, heeft u ook een aantal specifieke attesten en vergunningen nodig.

Wat u hiervan nodig heeft is afhankelijk van de aard van uw zaak, uw situatie en de locatie.

Voor de inrichting en ook tijdens het functioneren van de zaak moet u ook rekening houden met een reeks voorschriften.

Er zijn voorschriften die betrekking hebben op de locatie zelf en de inrichting, andere houden verband met de activiteit.

Overzicht:

1. Hygiëneattest
2. Moraliteitsattest
3. Overlastafpraak
4. Sluitingsuur
5. Drankvergunning
6. Stedebouwkundige vergunning & voorschriften
7. Monumentenzorg
8. Voorschriften voor brandveiligheid
9. Terrasvergunning
10. Milieuvergunning voor horecazaken
11. Toelatingen van het FAVV
12. Muziek en ateursrechten
13. Vereiste verzekeringen
14. Sociale Inspectie/inspectie sociale wetten
15. Affichering en uithangen van vergunningen

1. Hygiëneattest

Wat?

Er wordt een afspraak gemaakt tussen de politie en de uitbater van de herberg om ter plaatse controle te doen.

De politie zal nagaan of de horecazaak voldoet aan de hygiëne-eisen.

Waar aanvragen?

Op het commissariaat (politie) van de plaats **waar de herberg gelegen is**.

(De lijst van de wijkcommissariaten vindt u in bijlage 3.)

Termijn?

Minimaal 15 dagen voor de opening, heropening of wijziging van de zaak, moet de uitbater naar de politie gaan en een hygiëneattest vragen.

Wanneer wel?

- Bij opening van een nieuwe zaak
- Bij heropening in de volgende drie gevallen:
  - * Nadat de herberg langer dan 1 jaar gesloten was.
  - * Als de bestemming is gewijzigd. (zie hoofdstuk 6: stedsbouwkundige vergunning)
  - * Als er (binnen) veranderingswerken werden uitgevoerd.

Wanneer niet?

Als het gaat om een overname van een bestaande zaak en:

- Ze niet langer dan 1 jaar gesloten was.
- Er geen wijziging van bestemming is. (zie hoofdstuk 6: stedsbouwkundige vergunning)
- Er geen grondige verbouwingen zijn gebeurd.

Enkele belangrijke aandachtspunten:

- Hoogte (minimum 2,75 meter) en volume (minimum 90m³) van de herberg
(enkel van toepassing op een slijterij waar sterke en gegiste drank geserveerd wordt).
- Plaatsen voor publiek mogen niet rechtstreeks in verbinding staan met de toiletten.
- Toiletten: zindelijk, voldoende en verlucht, niet langs private plaatsen,...

“Elke slijterij moet in het belang der openbare gezondheid en zedelijkheid, aan bijzondere eisen voldoen, inzonderheid ten aanzien van ligging, oppervlakte, hoogte, luchtverversing, verlichting, verdeling binnenshuis en koer.”

(art. 5 KB 3 april 1953)

“Als slijter wordt aangemerkt, al wie - al ware het slechts eenmaal- gegiste dranken verkoopt om ter plaatse te worden gebruikt.”

(art. 17 KB 3 april 1953)

“Wet van 28 december 1983 betreffende de vergunning voor het verstrekken van sterke drank, art.3.”

2. Moraliteitsattest

Wat?

Een attest waarmee u de toelating krijgt om een slijterij uit te baten. (dit is geen attest van goed gedrag en zeden)

Waar aanvragen?

Op het commissariaat van de plaats waar u ingeschreven bent (domicilie).
(De lijst van de wijkcommissariaten vindt u in bijlage 3.)

Termijn?

Minimaal 15 dagen voor de opening van de 'slijterij' aanvragen.

Wanneer?

Zodra sterke en/of gegiste drank wordt verkocht om ter plaatse te worden gebruikt is er een moraliteitsattest nodig.

Wie?

Iedereen die deelneemt aan de uitbating: uitbaters, geranten, zaakvoerders in een vennootschap,...

3. Overlastafpraak

Wat?

Een overlastafpraak is een schriftelijke verbintenis tussen het wijkcommissariaat en de exploitant, opgesteld voor de opening van de herberg.
Ze heeft betrekking op onderander nachtruoer en geluidshinder.

De uitbater dient deze formulieren te ondertekenen en de inhoud ervan te respecteren, hij krijgt tevens een kopie van deze overlastafpraak.

Wanneer?

Minimum 15 dagen voor de opening van de zaak.

Waar?

Op het commissariaat (politie) van de plaats **waar de herberg gelegen is**.
(De lijst van de wijkcommissariaten vindt u in bijlage 3.)

4. Sluitingsuur

Wat?

- In principe 1 uur.
- Verlengingen tot 5 uur:
  1. Voor een permanente vergunning.
Via het wijkcommissariaat.

Tarief permanente nachtvergunning: €200 / jaar.

2. Voor een tijdelijke nachtvergunning.

Vóór 1 uur bellen naar 09 266 61 11.

Tarief tijdelijke nachtvergunning voor zaken: €40 / nacht.

3. Voor een tijdelijke nachtvergunning tijdens de proefperiode: €10/nacht.

Deze tarieven gelden voor de periode 2005 - 2007.

Aangezien het gaat om een **gunst kan die ook ingetrokken** of niet verleend worden.

Waar?

Op het commissariaat (politie) van de plaats **waar de herberg gelegen is.**

(De lijst van de wijkcommissariaten vindt u in bijlage 3.)

Wanneer?

Minimum 15 dagen voor de opening van de zaak.

5. Drankvergunning

Wat?

Een vergunning die u nodig hebt voor het schenken van sterke en/of gegiste dranken.

(vroeger aan te vragen bij Douane en Accijzen).

Waar?

Op het commissariaat (politie) van de plaats **waar de herberg gelegen is.**

(De lijst van de wijkcommissariaten vindt u in bijlage 3.)

Om een drankvergunning te verkrijgen moet u een moraliteitsattest voorleggen.

Uitzondering: wanneer gegigste dranken enkel bij de maaltijd worden geserveerd, hebt u **geen** vergunning nodig.

Wanneer?

Minimum 15 dagen voor de opening van de zaak.

Kostprijs?

De drankvergunning is gratis.

6. Stedenbouwkundige vergunning (en voorschriften)

Wat?

Een **stedenbouwkundige vergunning** is nodig bij:

- Nieuwbouw en verbouwingen met horeca (zowel binnen als buiten het gebouw).
- Bij iedere functiewijziging van een gebouw naar horeca.
- De plaatsing of wijziging van terrassen (vaste constructies).
- Publiciteitsinrichtingen .
- Reclameborden en lichtbakken.
- Verlichting vereist in sommige gevallen eveneens een stedenbouwkundige vergunning.

In bepaalde gebieden is er geen uitbreiding van de horeca mogelijk als gevolg van een bijzonder plan van aanleg (zoals in het Patershol) of een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

Het is dus aangewezen eerst inlichtingen in te winnen bij het Loket Stedenbouw en Openbaar Domein.

Informatie en advies?

- ✉ Loket Stedenbouw en openbaar Domein - Dienst Administratie,
Administratief Centrum, lokaal 403,
Woodrow Wilsonplein 1,
9000 Gent.
- ☎ 09 266 79 50
- ☎ 09 266 79 69
- ✉ loketsod.gent@gent.be
- 🕒 Van maandag tot en met vrijdag van 8-13uur.
Woensdag ook van 14-18uur.

Vergunning?

- ✉ Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning - Afdeling Stedenbouwkundige vergunningen, Administratief Centrum,
Woodrow Wilsonplein 1,
9000 Gent.
- ☎ 09 266 78 75
- ☎ 09 266 70 77
- ✉ stedenbouwkundigevergunningen@gent.be

Indien men een concreet ontwerp wenst te bespreken. Bezoek enkel na afspraak.

Afvalcontainers?

Voorzie ook een plaats voor uw **afvalcontainer(s)**.

Die mogen immers slechts op de dag van de voorziene ophaling op de openbare weg worden geplaatst.

Zij moeten zo snel mogelijk na de ophaling van de openbare weg worden verwijderd. Foutief aangeboden containers zijn bovendien storend voor het imago van de buurt en u riskeert inbeslagname en een boete.

7. Monumentenzorg

Wat?

Omdat er veel historische panden zijn in Gent, zullen veel uitbaters dus ook rekening moeten houden met de voorschriften en adviezen van de **Dienst Monumentenzorg (Stad Gent)**.

Bij wettelijk beschermde monumenten en stadsgezichten is steeds **advies** nodig van hogervermelde dienst, maar eveneens van de Cel Monumenten en Landschappen van de Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten (AROHM) van de Vlaamse Gemeenschap.

(Dit advies wordt gecoördineerd bij de Dienst Monumentenzorg).

Daarnaast kunt u mogelijk ook aanspraak maken op **subsiëring** van de werken.

Informatie en aanvragen?

- ***Voor inlichtingen omtrent monumenten, restauraties en subsidiëring ervan (na telefonische afspraak):***

- ✉ Dienst Monumentenzorg,
Veldstraat 55,
9000 Gent.
- ☎ 09 269 37 30
- 📠 09 269 37 55
- ✉ monumentenzorg@gent.be

- ***Voor onderhoudspremies kunt u terecht bij:***

- ✉ Provincie Oost-Vlaanderen,
Provinciaal Administratief Centrum Het Zuid,
9de Directie, dienst 92,
Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium,
Woodrow Wilsonplein 2,
9000 Gent.

- ***Voor onderhoud:***

- ✉ Monumentenwacht Oost-Vlaanderen vzw,
Provinciaal Administratief Centrum Het Zuid,
Woodrow Wilsonplein 2,
9000 Gent.
- ☎ 09 267 72 00
- 📠 09 267 72 99 (dienst 92)
- 📠 09 267 72 98 (vzw)
- ✉ monumentenzorg.en.cultuurpatrimonium@oost-vlaanderen.be
- 🕒 Van maandag tot en met vrijdag van 9-12uur.
Woensdag van 14-16.30uur.

8. Voorschriften voor brandveiligheid

8.1 Reglementeringen?

“Politierglementering inzake brandpreventie met betrekking tot publiek toegankelijke inrichtingen”. (28/04/2003 gewijzigd GR Stad Gent 23.05.2005)

Via de website van de Stad Gent kunt u de toepasselijke politieverordeningen raadplegen.
www.gent.be (onder rubriek economie, werk en jobs en dan scrollen naar detailhandel)

Het nieuwe goedgekeurde reglement beoogt de brandveiligheid in de publiek toegankelijke ruimten te verbeteren.

Alsook de preventie ervan op uniforme wijze te organiseren met het oog op een efficiënte werking van de hulpverleningszone.

Dit reglement kadert eveneens in de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de publieke veiligheid zoals onder andere bepaald is in de Nieuwe Gemeentewet (art. 119 en 135§2) en de

Wet van 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerlijke aansprakelijkheid.

8.2 Wat zijn publiek toegankelijke inrichtingen?

Gebouwen, lokalen of plaatsen, die gewoonlijk voor het publiek toegankelijk zijn, ook al wordt het publiek er slechts onder bepaalde voorwaarden (kosteloos, tegen betaling of op vertoon van een lidkaart) toegelaten, **en waar het aantal gelijktijdig toegelaten personen 50 of meer bedraagt.**

8.3 Wanneer is de reglementering van toepassing (en wat zijn de formaliteiten)?

Bij publiek toegankelijke inrichtingen waar er 50 personen of meer gelijktijdig zijn toegelaten en:

- Bij elke wijziging van exploitatie of exploitant.
- Bij transformatie- of renovatiewerken.
- Bij vernieuwing van de binneninrichting.
- Bij wijziging van de netto-oppervlakte.
- Bij bijstemmingswijziging of een nieuwe zaak.
- Bij elke wijziging die de brandveiligheid en de evacuatiemogelijkheden kan beïnvloeden,.

Bij alle bovenvermelde gevallen, dient voorafgaandelijk door de exploitant een **brandveiligheidsverslag** aangevraagd te worden.

Het openhouden, openen of heropenen van een publiek toegankelijke inrichting is immers afhankelijk van een gunstig brandveiligheidsverslag.

Dit wordt afgeleverd door de burgemeester, na advies van de brandweer.

Aanvraag?

- ☒ Brandweer, secretariaat van Preventie,
Academiestraat 6,
9000 Gent.
- ☎ 09 268 88 55

Voor elk project dient men na te gaan of er nog andere normen van toepassing zijn op het project.

Het Departement Preventie is een dynamisch departement dat beschikt over experten die ervaring hebben in tal van werkgebieden. Zij kunnen u steeds de juiste weg wijzen waarop brandveiligheid in de verschillende vergunningen geïmplementeerd wordt.

8.4 Overgangsbepalingen?

1. De overgangsbepalingen zijn van toepassing op inrichtingen die op 31/05/2005 reeds geëxploiteerd werden als publiek toegankelijke inrichtingen en nog niet over een brandveiligheidsattest beschikken.

Deze inrichtingen moeten voldoen aan alle bepalingen van dit reglement uiterlijk 12 maanden na ontvangst van het verslag volgend op een controlebezoek van de brandweer

tenzij anders bepaald in het door de brandweer goedgekeurd stappenplan. Deze termijn kan voor bepaalde aanpassingen verminderd worden indien uit de vaststellingen blijkt dat er een acuut gevaar dreigt voor de openbare veiligheid. De duur van deze verkorte uitvoeringsperiode wordt bepaald in functie van het vastgestelde gevaar. (gewijzigd GR 23 mei 2005)

2. Indien het onmogelijk is te voldoen aan één of meerdere vereisten van deze reglementering, kan de burgemeester, op advies van de bevoegde brandweer, afwijkingen toestaan.
Voor zover deze in overeenstemming zijn met de bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en beantwoorden aan het algemeen beveiligingsprincipe en een veiligheidsniveau bieden, dat ten minste gelijk is aan het niveau beoogd met deze reglementering.

Elke aanvraag tot het bekomen van een afwijking dient duidelijk gemotiveerd te zijn. Gedetailleerde plannen, een verklarende nota en de voorgestelde bijkomende veiligheidsmaatregelen, dienen bijgevoegd.

8.5 Belangrijke aandachtspunten en voorschriften?

De belangrijkste items in deze politieverordening zijn :

- Het **maximaal aantal toegelaten personen** wordt steeds in functie gesteld van 3 criteria:
  - het aantal cm nuttige evacuatiebreedte (stelregel is 1cm/persoon, met een minimale breedte van 80 cm);
  - het aantal uitgangen;
  - de netto oppervlakte (is de oppervlakte die beschikbaar is voor het publiek; stelregel is 1 persoon/m²).
- Het **brandgedrag van de soorten bekledingsmaterialen**.
Alle materialen worden toegewezen in klassen, waarbij ook de manier van bevestiging omschreven wordt.
- De **evacuatievoorzieningen**.
Er worden bepalingen vastgelegd van het aantal uitgangen in functie van het maximale aantal toegelaten personen en de af te leggen evacuatieafstand.
Er wordt niet alleen bepaald wat er intern minimaal aanwezig moet zijn voor een vlotte evacuatie: ook de inplanting van het gebouw en de toegangswegen moeten voldoende mogelijkheid bieden aan de hulpverleners. Dit om in geval van een noodsituatie efficiënt en veilig te kunnen optreden.
- De **compartimenteringen van specifieke lokalen**.
Hierin wordt bouwtechnisch verklaard aan welke specifieke eisen een compartimentering moet voldoen met onder andere een omschrijving van trappen, plafonds en wanden omschreven worden. Er wordt ook rekening gehouden met de inrichting (geaardheid) van het compartiment (voorbeeld: verwarmingsinstallaties, keukens, ...).
- De **algemene brandveiligheidsuitrusting** van de gebouwen.

Niet uit het oog te verliezen zijn de algemene brandveiligheidsuitrustingen zoals onder andere: de blusmiddelen, de signalisatie en de verlichting die aantoonbaar in goede staat moeten zijn.

Waar?

- ✉ Departement Brandweer Stad Gent, Afdeling Openbare Veiligheid – Preventie, Academiestraat 6, 9000 Gent.
- ☎ 09 268 88 06 of 09 268 88 87
- 📠 09 268 88 05
- ✉ brandweer.openbare.veiligheid@gent.be
- 🕒 Van maandag tot en met vrijdag van 8.30-11.30 uur en van 14-16 uur.

9. Terrasvergunning.

Wat?

Iedere horeca-uitbater die een terras wil plaatsen op het openbaar domein, moet een terrasvergunning aanvragen.

Tarieven?

Kostprijs/m² 2006

Categorie 1: seizoensterras (€30) en gelegenheidsterras (€2,70)

Categorie 2: seizoensterras (€20,50) en gelegenheidsterras (€1,90)

Kostprijs/m² 2007

Categorie 1: seizoensterras (€30,50) en gelegenheidsterras (€2,80)

Categorie 2: seizoensterras (€21) en gelegenheidsterras (€2)

Categorie 1?

Hieronder behoren volgende straten:

Belfortstraat, Bennesteeg, Bij Sint-Jacobs, Boeksteeg, Botermarkt, Burgstraat (vanaf Rekelingestraat tot aan de hoek van de Jan Botermanstraat), Cataloniëstraat, Donkersteeg, Emile Braunplein, Edward Anseeleplein, François Laurentplein, Graaf van Vlaanderenplein, Geldmunt (vanaf scheiding Sint-Veerleplein tot aan de hoek van de Haringsteeg), Goudenleuwnplein, Graslei, Groentenmarkt, Grootkanonplein, Hazewindstraatje, Heilige-Geeststraat, Henegouwenstraat, Hoefslagstraatje, Hoogpoort, Hooiaard, Hoornstraat, Jan Breydelstraat, Jan van Stopenberghestraat, Kalandeberg, Kalandestraat, Kammerstraat, Kleine Vismarkt, Klein Turkije, Koestraat, Korenlei, Korenmarkt, Korte Kruisstraat, Kortemunt, Kraanlei, Lange Kruisstraat, Langemunt, Limburgstraat, Mageleinstraat, Meerseniersstraat, Nodenaysteeg, Okkernootsteeg, Onderstraat, Paradijszak, Penitentenstraat, Pensmarkt, Poeljemarkt, Predikherenlei, Raffinaderijstraat, Rekelingestraat, Schepenhuisstraat, Schoenlapperstraat, Schuddeveestraatje, Schuddevisstraatje, Schuurkenstraat, Serpentstraat, Sint-Baafsplein, Sint-Michiëlshelling, Sint-Michielsplein, Sint-Niklaasstraat, Sint-Veerleplein, Straatje Zonder Einde, Veldstraat, Vlasmarkt, Voldersstraat, Vrijdagmarkt, Waaistraat, Wijzemanstraat, Wolfstraat, Woodrow Wilsonplein.

Categorie 2?

Terrassen gelegen in de andere straten van het grondgebied

Reglementering?

www.gent.be/gent/bestuur/politiereglementen/Openbaardomein/vergunningenterrassen.pdf

www.gent.be/gent/bestuur/belasting/REG3_03.pdf

www.gent.be/gent/bestuur/politiereglementen/Openbaardomein/terugbetalenbelastingprivaa tgebr.pdf

Waar?

- ✉ Dienst Administratie, Administratief Centrum,
Woodrow Wilsonplein 1,
9000 Gent.
- ☎ 09 266 79 86 (stellingen, blikvangers, enz.)
- ☎ 09 266 79 49 (standplaatsen, spandoeken, aankondigingsborden, terrassen)
- ☎ 09 266 79 79
- ✉ inname@gent
- 🕒 Maandag tot vrijdag van 8-13uur en ook woensdag van 14-18uur.

10. Milieuvergunning voor horecazaken

10.1 Afvalwater

Het afvalwater van restaurants bevat vaak dierlijke en plantaardige vetten en oliën, waardoor **verstoppingen en geurhinder** kunnen ontstaan.

Volgens de Vlaamse Milieuwetgeving mag er geen afvalwater geloosd worden in de riolering dat vetten en oliën bevat (bv. frituurvet).

Omdat het afvalwater dat afkomstig is van een horeca-inrichting meestal niet aan de lozingsvoorwaarden beantwoordt, is een zuivering door middel van een **vetafscheider** noodzakelijk.

Een vetafscheider wordt aangesloten op de keukenriolering, bij voorkeur zo kort mogelijk achter het lozingspunt.

Houd rekening met het feit dat er geen toiletten of regenwaterafvoeren op de vetafscheider mogen worden aangesloten.

10.2 Geluid

De wettelijke bepalingen voor geluid verschillen al naargelang het profiel van de zaak (restaurant, praatcafé, danscafé, ...).

10.2.1 Horecazaken < 100m² (of > 100m² zonder dansgelegenheid)

De geluidsnormen van het **Koninklijk Besluit van 24 februari 1977** zijn van toepassing. Dit betekent dat een maximaal geluidsniveau van 90 dB(A) kan gespeeld worden op de plaats van de activiteiten.

Verder is er ook een norm binnen in huis (bij de burens) van toepassing.

Deze wordt bepaald op basis van het aanwezige achtergrondgeluid:

1. niet hoger mag zijn dan 5 dB(A) boven het achtergrondgeluidsniveau, indien dit lager is dan 30 dB(A);
2. niet hoger mag zijn dan 35 dB(A) indien het achtergrondgeluidsniveau ligt tussen 30 en 35 dB(A);
3. niet hoger mag zijn dan het achtergrondgeluidsniveau indien dit hoger is dan 35 dB(A).

Naast deze geluidsnorm is de politieverordening op openbare rust en veiligheid en art.561 van het strafwetboek steeds van toepassing.

10.2.2 Horecazaken > 100m² met dansgelegenheid

Cafés die een dansgelegenheid omvatten en waarvan de totale oppervlakte van de voor publiek toegankelijke lokalen 100 m² of meer bedraagt, dienen te beschikken over een **milieuvergunning** voor de uitbating ervan.

De geluidsnormen van de milieuwetgeving zijn van toepassing.

Een **milieuvergunningsaanvraag** kan ingediend worden bij de Milieudienst van de Stad Gent.

In de afgeleverde milieuvergunning wordt het maximaal toegestane geluidsniveau opgelegd als een bijzondere voorwaarde.

Ook het sluitingsuur wordt bepaald in de milieuvergunning of kan eveneens als bijzondere voorwaarde opgenomen worden.

Een nachtvergunning is voor danscafés met een milieuvergunning bijgevolg **niet** van toepassing.

Een akoestisch onderzoek is een verplicht element in het kader van de vergunningsprocedure. Dit onderzoek moet uitgevoerd worden door een milieudeskundige erkend in de discipline geluid.

Dergelijk onderzoek en deskundig advies is niet goedkoop.

Voor sponsoring kan beroep gedaan worden op de '**ondernemerschapsportefeuille**' van de Vlaamse Regering.

Ook de politieverordening op openbare rust en veiligheid is van toepassing.

10.2.3 Geluidsuitzendig op de openbare weg

Wat: Voor geluidsuitzendingen op het openbaar domein is een 'toelating tot geluidsuitzending' nodig.

Wie: Elke organisator/uitbater dient over zo een toelating te beschikken.

Hoe: Via de **aanvraag voor inname openbaar** domein bij de dienst Feestelijkheden wordt advies gevraagd aan de Milieudienst.

Het is belangrijk dat het **luik muziekuitzendingen** duidelijk wordt ingevuld met alle relevante informatie (zoals programmatie, beginuur, einduur, plan met aanduiding van de opstelling van de mixtoren, boxen, type boxen, ...).

Waar?

- ✉ Milieudienst,
Braemkasteelstraat 41,
9050 Gentbrugge.
- ☎ 09 268 23 00
- 📠 09 268 23 68
- ✉ milieudienst@gent.be
- 🕒 Maandag tot en met vrijdag van 8-13uur.
Woensdag ook van 14-18uur.

11. Toelatingen van het FAVV

Wat?

Vergunningsaanvraag tot het fabriceren en/of in de handel brengen van voedingsmiddelen. Iedere inrichting waar voedingsmiddelen gefabriceerd, ingevoerd of in de handel gebracht worden, moet dergelijke vergunning aanvragen.

Wil men sterke en/of gegiste dranken schenken dan moet daar een vergunning voor worden bekomen bij het FAVV.

Wie?

U kan dit zelf aanvragen of het ondernemingsloket kan dit voor u doen.

Wanneer?

Minimum 30 dagen voor de opening van de zaak.

Waar?

- ✉ Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV),
Provinciale Controle-Eenheid (PCE) Oost-Vlaanderen,
Zuiderpoort - Blok B,
Gaston Crommenlaan 6 / 1000,
9050 Gent.
- ☎ 09 210 13 00
- 📠 09 210 13 20
- ✉ info.OVL@favv.be
- 🌐 www.favv.be
- 🕒 Van maandag tot en met vrijdag van 9-12uur en van 13.30-16uur.

Stedelijke Eetwareninspectie: (Hier kunt u terecht voor advies en informatie.)

- ✉ Stadslaboratorium,
Baudelokaai 8,
9000 Gent.
- ☎ 09 225 03 89
- 📠 09 233 27 42
- ✉ eetwareninspectie@gent.be

Gids voor Hygiënepraktijken voor de Horeca. (zie bijlage 1, 1.2 nuttige brochures)

12. Muziek en auteursrechten

12.1 Sabam

Wat?

SABAM is de Belgische vereniging van auteurs, componisten en uitgevers. Zij heeft tot doel het innen en verdelen, administreren en beheren (in de ruimste zin van het woord) van alle auteursrechten in België en in de andere landen waar wederkerigheidsovereenkomsten zijn gesloten (met onze zusterverenigingen, dat wil zeggen met de andere collectieve beheersverenigingen in de wereld).

Waar?

- ✉ Inningskantoor Sabam,
Steltloperstraat 11,
9000 Gent.
- ☎ 09 222 52 61 en 09 222 52 76
- 📠 09 222 55 56
- ☎ GSM: 0477 45 27 15
- ✉ agent.gent@sabam.be
- 🌐 www.sabam.be.
- 🕒 Maandag tot en met donderdag: van 8.30 -12.30uur en van 13.30-17.00uur.
Vrijdag van 8.30-12.30uur.

12.2 De billijke vergoeding

Wat?

Dit is de vergoeding die moet betaald worden voor het publieke gebruik van het muziekrepertoire van de **uitvoerende artiesten en muziekproducenten**. De uitvoerende artiesten en producenten kunnen niet verhinderen dat men hun repertoire gebruikt voor weergave in het openbaar.

In ruil daarvoor heeft de wetgever (wet van 30 juni 1994 en de uitvoeringsbesluiten hieromtrent) aan deze uitvoerende artiesten en muziekproducenten een automatisch recht op vergoeding toegekend: de gebruikers zijn verplicht deze vergoeding te betalen. Deze vergoeding is "billijk" omdat zij niet opgelegd is, maar het resultaat is van lange onderhandelingen met de gebruikers.

De opgenomen muziek (cd, cassette, radio, grammofoon, ...) die in voor publiek toegankelijke lokalen (horeca, fuifzaal, ...) ten gehore gebracht wordt, creëert een meerwaarde.

De billijke vergoeding is dan ook verschuldigd en op basis van het correcte **aangifteformulier** wordt het jaartarief berekend.

Wordt er muziek weergegeven naar aanleiding van een tijdelijk evenement, dan moet u een dagtarief betalen.

Voor tijdelijke evenementen moet u de Billijke Vergoeding **vooraf** aanvragen en betalen.

Indien er per jaar minstens 5 activiteiten met dans en/of drank plaatsvinden in een polyvalente zaal, kan de zaaluitbater opteren voor een jaartarief met drank en/of dans.

Het tarief van de vergoeding wordt bepaald door de oppervlakte van uw zaak (gemeten van muur tot muur), waarin vooraf opgenomen muziek wordt uitgezonden, met uitsluiting van sanitaire ruimtes en afgesloten trappenhallen dus enkel de permanente + occasionele oppervlakte (bv. zaaltje) + terrassen.

Waar?

- ✉ Honebel CV,
Sint Goriksstraat 10,
1000 Brussel.
- ☎ 02 514 27 33
- 🕒 Van 9.00-12.00 uur en van 13.00-16.00 uur.
- 🌐 www.bvergoed.be

13. Vereiste verzekeringen.

Wat?

Eerst en vooral dient men een onderscheid te maken tussen de wettelijk verplichte verzekeringen en de eventuele contractueel verplichte verzekeringen.

13.1 de wettelijk verplichte verzekeringen

- 13.1.1. De objectieve aansprakelijkheidsverzekering
- 13.1.2. De arbeidsongevallenverzekering wanneer men met personeel werkt (voltijds, deeltijds of toevallige helpers).
- 13.1.3. De sociale verzekeringen (RSZ en Sociale Verzekering voor Zelfstandigen).

13.2 De contractueel verplichte verzekeringen

- 13.2.1. De brandverzekering
- 13.2.2. Burgerlijke aansprakelijkheid uitbating

13.3 Optioneel

- Een individuele ongevallenpolis (ook soms de arbeidsongevallenpolis van de patroon genoemd).
Deze waarborgt de patroon 24u op 24u - 7d op 7d tegen ongevallen (overlijden, bestendige invaliditeit, tijdelijke arbeidsongeschiktheid en medische kosten).
Men vindt hier duidelijk de wettelijk verplichte arbeidsongevallenpolis in terug van de werknemers.
- Een polis gewaarborgd inkomen .

Waar?

U kunt hiervoor terecht bij een erkende verzekeringsmakelaar.

14. Sociale inspectie / Inspectie sociale wetten

Wat?

Wanneer u meer inlichtingen wenst over de sociale zekerheid.

Waar?

- ✉ L. Delvauxstraat 2A,

9000 Gent.
09 265 41 11
09 265 41 10
www.meta.fgov.be

15. Afficheringen en uithangen van vergunningen en wetgeving

- Elke uitbater van een drankgelegenheden is verplicht om op een duidelijk zichtbare plaats de Besluitwet van 14 november 1939 betreffende de beteugeling van de openbare dronkenschap uit te hangen.
- Wanneer er mogelijkheid tot dansen is: moet de wet van 15 juli 1960 tot zedelijke bescherming van de jeugd moet uithangen.
- Er mogen nergens uithangborden of aanplakbiljetten zijn die aanzetten tot het gebruik van sterke drank (art 5 §1 van het M.B; van 29 december 1983)
- Het ondernemingsnummer moet van buiten uit zichtbaar worden ophangen.
- Elke horecazaak moet haar prijzen afficheren aan de hoofdingang op een van buiten zichtbare plaats en ook in de zaak.
Bij de prijzen moet bovendien op een duidelijke wijze vermeldt worden dat zij inclusief bediening en BTW zijn.
Hotels moeten op de kamers ook hun prijzen afficheren.
- Als u personeel heeft, moet het arbeidsreglement op een zichtbare plaats aangeplakt worden.

Deel 3: Tips en subsidies

1. Toegankelijkheid van restaurants en cafés

Naar een restaurant of café gaan gebeurt heel vaak in groep: met familie, vrienden of kennissen. Wanneer iemand van het gezelschap een fysieke beperking heeft, dan is het niet altijd gemakkelijk om een geschikte eet- of drankgelegenheid te vinden.

Het is immers belangrijk dat er aangepaste toiletten zijn, voorbehouden parkeerplaatsen en geen trappen. Het aantal mensen dat problemen ondervindt op het vlak van toegankelijkheid is groter dan men gewoonlijk denkt.

Het zijn niet enkel mensen met een handicap en ouderen die geconfronteerd worden met moeilijk te nemen hindernissen, maar ook mensen met een kinderwagen of boodschappentrolley hebben vaak problemen met de toegankelijkheid.¹

Zorg er dus voor dat u de toegankelijkheid in de breedste zin van het woord verzorgt en verbetert voor al deze doelgroepen - niet alleen de fysieke of technische toegankelijkheid, maar ook de mentale toegankelijkheid (onthaal, omgang, zich welkom voelen, enz.)²

Projecten die de toegankelijkheid voor personen met een beperking verhogen, komen bovendien ten goede aan iedereen en betekenen een intrinsieke kwaliteitsverbetering.

Enkele Concrete tips?

- Toegankelijkheid is vooral een kwestie van klantvriendelijk en gastvrij onthaal: richt u steeds tot de persoon zelf, spreek altijd steeds op ooghoogte en neem zo nodig iets meer tijd. Indien de persoon hulp nodig heeft, zal hij/zij die zelf wel vragen.
- Inrichting: zorg voor zo weinig mogelijk niveauverschillen (drempels van maximaal 2 cm hoog, traptreden, maximaal 18 cm hoog), voor voldoende ruimte voor doorgang naar een aangepast toilet, monteer trapleuningen bij voorkeur steeds links van de trap, maak deuren minstens 90 cm breed en de weerstand van de deurpomp max. 2,5 kg.
- Buiten de zaak: maak een herkenbare ingang door bv. een deurmat, vermijd hindernissen in de hoogte die te laag hangen (zoals een te lage luifel), zorg voor een goede looplijn vanaf de straat (de looplijn wordt afgetast tot 10 cm boven de grond),...
- Communicatie: gebruik duidelijke pictogrammen, bied indien nodig een braillekaart en een kaart in grootdruk aan, verifieer bij slechthorenden of zij communiceren via gebaren, liplezen of een hoorapparaat, zorg voor een winkelkassa met goed leesbare bedragen, enz.

Informatie?³

- ✉ Stad Gent, Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap p.a., Administratief Centrum, Dienst Welzijnszorg, Cel Gehandicaptenbeleid, Woodrow Wilsonplein 1, 9000 Gent.
- ☎ 09 266 71 58
09 266 76 38
- 📠 09 266 76 89

¹ 'Toegankelijkheid van restaurants en cafés', Brochure samengesteld door de vzw Toegankelijkheidsbureau en uitgegeven door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Gelijke kansen in Vlaanderen.

² 'Tips voor het verbeteren van de Toegankelijkheid van neen Handelszaak voor personen met een handicap' april 2003, Stad Gent, S.A.P.H..

³ Wetgeving: horecabedrijven waarvan de oppervlakte, die voor het publiek toegankelijk is, groter is dan 150m² ressorteren onder de wet van 17 juli 1975 (B.S. 19 augustus 1975) en onder het Uitvoeringsbesluit (KB) van 9 mei 1977 (B.S. 8 juni 1977).

Horecabedrijven ressorteren ook onder de Wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1993 (B.S., 17 maart 2003) tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding.

 annick.delanghe@gent.be
 www.gent.be/wonen/gehandicapten

Extra informatie?

 Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Gelijke kansen in Vlaanderen,
Boudewijnlaan 30,
1000 Brussel.
 02 553 58 46
 02 553 51 38
 Toegankelijkheidsbureau vzw,
Koorstraat 1,
3510 Kermt.
 011 87 41 38
 011 87 41 39
 www.toegankelijkheidsbureau.be

2. Subsidies van de Stad Gent

2.1 Wonen boven winkels.

Boven winkelpanden, restaurants en cafés staan dikwijls veel ruimtes leeg die beter benut kunnen worden en ook geschikt kunnen zijn voor wonen.

Meer bewoning in de stad betekent niet alleen meer gezelligheid, maar ook meer mensen in de stad en dus ook meer klanten.

Het verhoogt bovendien de veiligheid en het rendement van de eigendom.

Handelspanden waarbij de bovenverdiepingen verhuurd worden of een andere eigenaar hebben, wordt het voorzien van een tweede externe ingang verplicht gesteld.

2.2 Subsidie voor de verfraaiing van handelspanden.

Sinds 2002 biedt de dienst Economie van de Stad Gent de bezitters van een zakelijk recht op handelspanden (eigenaar, huurder, vruchtgebruiker) de mogelijkheid tot het bekomen van een subsidie voor het verfraaien van de gevel.

Het nieuwe subsidiereglement 2005 omvat drie onderdelen:

- 1° De verfraaiing van gevels van handelspanden.
- 2° Het betreedbaar maken van de woningen gekoppeld aan de handelsruimte.
- 3° Het bewoonbaar maken van de wooneenheden gekoppeld aan de handelsruimte.

Het doel van het eerste onderdeel is het zichtbare gedeelte van bestaande handelspanden te renoveren evenals de achter- of zijgevels die op het water uitgeven.

Het doel van het tweede onderdeel is het creëren van een aparte toegang en trap, waar nodig.

Het doel van het derde onderdeel is verbeteringswerken aanmoedigen die een wezenlijke vernieuwing van de woontiteiten inhouden.

Alle bestaande handelspanden op het grondgebied van Gent komen hiervoor in aanmerking mits ze voldoen aan de voorwaarden van het reglement.

Voor onderdeel 1 is de tussenkomst vastgelegd op 30% van de investering met een maximum van 6.000 euro.

Om voor subsidie in aanmerking te komen moet de investering minimum 1.500 euro bedragen.

Voor onderdeel 2 is de tussenkomst vastgelegd op 30% van de investering met een maximum van 3.000 euro.

Om voor subsidie in aanmerking te komen moet de investering minimum 1.500 euro bedragen. Voor onderdeel 3 is de tussenkomst vastgelegd op 30% van de investering met een maximum van 1.500 euro, 2.000 euro of 2.500 euro naar gelang de grootte van de gecreëerde wooneenheid en met een totaal maximum van 7.500 euro.

Om voor subsidie in aanmerking te komen moet de investering minimum 1.500 euro bedragen.

De maximale tussenkomst wordt in twee gevallen opgetrokken:

- 1° Indien de uitbater van de handelszaak boven zijn zaak gaat wonen (met 3.000 euro)
- 2° Indien de aanvrager het duurzaam en energiezuinig verbouwen concreet maakt (met 1.500 euro). Dit bekomt u door aan minimum 3 van de 6 reglementeringen te voldoen die je vindt op de website www.eengoedezaak.be.

De aanvragen kunnen ingediend worden vanaf 5 januari 2006 tot en met 31 oktober 2006. Na goedkeuring van het dossier beschikt de aanvrager over 1 jaar om de werken uit te voeren.

Om de kwaliteit van de werken te waarborgen wordt elke aanvraag in gezamenlijk overleg met de dienst Economie, de Dienst Monumentenzorg, de Dienst Huisvesting en de Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning beoordeeld.

Het nieuwe reglement wordt op de eerstvolgende gemeenteraadszitting ter goedkeuring voorgelegd.

2.3 Vestigingssubsidie voor het aantrekken van nieuwe handel.

De stad Gent wenst een subsidiereglement uit te vaardigen waarbij nieuwe handelszaken aangetrokken worden zich te vestigen in de stad. Het reglement voorziet in de ondersteuning van specifieke activiteiten binnen een welomschreven geografisch gebied van de stad. Zowel fysiek tastbare werken als immateriële aspecten van de handelsactiviteit komen in aanmerking voor een tussenkomst voor wie instapt in het reglement en voldoet aan de voorwaarden.

Wat zijn de belangrijkste bepalingen in de vestigingssubsidie?

Vooreerst wenst de stad de buurtfunctie van bepaalde handel te stimuleren. Hierdoor biedt het reglement de mogelijkheid dat een buurtwinkel steun kan krijgen waar hij zich ook vestigt indien hij voldoet aan de voorwaarden en de criteria.

Voor andere dan buurtwinkels - dus **ook horecazaken** - ligt de situatie anders. Het reglement bepaalt immers dat een aantal specifieke activiteiten worden uitgesloten en dat de vestigingsplaats waar een handelszaak kan komen geografisch is afgebakend.

De aanvrager is de toekomstige uitbater van een handelszaak. Deze kan naast een aantal materiële werken (verfraaiingswerken van het commercieel gedeelte, plaatsen en aanschaf reclamepanelen, voorzien van nutsleidingen in het hadnelsegedeelte enz) ook andere zaken laten subsidiëren zoals investeringen in marktonderzoek, hard -en software, taal - en andere cursussen enz.

Elke aanvrager die voldoet aan de voorwaarden moet een omstandig dossier opmaken volgens de bepalingen van het reglement. Indien het dossier hieraan voldoet en op de criteria vastgelegd in het reglement een voldoende score haalt (minimum 70 op 100) dan kan deze een subsidie ontvangen van 30% van de totale subsidiabele kosten. Dit kan oplopen tot een maximale subsidie van €50.000.

Het reglement is nog van toepassing tot en met 31 oktober 2006 tenzij de middelen vroeger uitgeput zijn.

Waar?

- ✉ Dienst Economie,
Sint Niklaasstraat 27,
9000 Gent.
- ☎ 09 266 84 17
- 📠 09 266 84 49
- ✉ tonny.verhamme@gent.be

3. Subsidiemogelijkheden

3.1 Ondernemerschapportefeuille

De ondernemerschapportefeuille bestaat uit 4 pijlers, nl.: opleiding, advies, mentorschap voor talentvolle ondernemers en de aankoop van kennis bij kenniscentra.

Info?

- ✉ erkenning.bea@vlaanderen.be

3.2 De Subsidiewegwijzer voor ondernemingen

De Subsidiewegwijzer voor ondernemingen biedt u naar jaarlijkse gewoonte een overzicht van de belangrijkste overheidsstimulansen voor ondernemingen op regionaal, federaal en Europees vlak met bijzondere aandacht voor de KMO's.

Hierbij wordt gepoogd om de ondernemingen in het Vlaamse Gewest wegwijs te maken in het labyrint van steunmaatregelen waarvoor zij in aanmerking kunnen komen.

Iedere maatregel wordt kort geschetst met aandacht voor de begunstigen, de geldende criteria en de voordelen. Tevens vermeldt deze gids telkens het contactadres voor aanvullende inlichtingen. De editie 2006 wordt half juli verwacht.

Deze gids werd samengesteld door het Euro Info Centre van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Dit informatiecentrum maakt deel uit van een netwerk van 280 Europese centra, dat ook buiten Europa contacten heeft.

Het Euro Info Centre werd in 1990 opgericht op initiatief van de Europese Commissie. Het heeft als kernopdracht de informatiestroom over Europese aangelegenheden voor KMO's te bevorderen, met inbegrip van de maatregelen die op federaal en regionaal niveau worden genomen ter uitvoering van Europese beslissingen.

De informatie die u in deze brochure terugvindt, kan ook worden geraadpleegd op de website van het Euro Info Centre: zie onderstaand bij info.

Geïnteresseerden kunnen voor aanvullende informatie uiteraard steeds terecht bij het Euro Info Centre zelf dat ook over andere Europese materies inlichtingen verstrekt.

Alle vragen over Europa, Europese wetgeving, Europese programma's, en dergelijke worden door de medewerkers snel en efficiënt behandeld.

Info?

- ✉ Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap,
Afdeling Europa Economie,
Euro Info Centre,
Markiesstraat 1,
1000 Brussel.
- ☎ 02 553 38 77
02 553 37 02
02 553 37 30
02 553 37 33
- 📠 02/502.47.02
- ✉ euroinfocentre@vlaanderen.be
- 🌐 <http://www.vlaanderen.be/euroinfocentre>

3.3 Het Plus-één-plan en het Plus-twee-drie-plan

Het Plus-één-plan en het Plus-twee-plus-drie-plan is ondertussen vervangen door de **doelgroepvermindering eerste aanwervingen**.

De volledige uitleg vindt u terug op de volgende:

- 🌐 http://www.onssrsz.lss.fgov.be/onssrsz/nl/ige/ige_home.htm

Info?

- ✉ Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg,
Directie van de arbeidsmarkt,
Ernest Blerotstraat 1,
1070 Brussel.
- ☎ 02 233 47 39
02 233 46 81
- 📠 02 233 46 75

4. Tewerkstellingsmaatregelen

U kunt als werkgever veel geld besparen door bij het aanwerven van een nieuwe werknemer gebruik te maken van een van de vele tewerkstellingsmaatregelen. Een paar voorbeelden:

- Met een instap-opleiding , speciaal bedoeld voor kortgeschoolde schoolverlaters en werkzoekenden die recent een beroepsopleiding hebben voltooid, bespaart u de eerste 2 maanden op de loonkost.
- Met het zgn. plus-één-twee-drie-plan (als u bijv. pas een zaak opstart) krijgt u een aanzienlijke vermindering van RSZ-werkgeversbijdragen gedurende max. 13 kwartalen...

- Bij aanwerving van "kortgeschoolden" met een startbaanovereenkomst ontvangt u als werkgever een aanzienlijke vermindering van RSZ-werkgeversbijdragen tot het einde van het kwartaal waarin de jongere 26 jaar wordt.
- Financieel is het ook voordelig om een 45-plusser (of iemand anders uit de zgn. kansengroepen) aan te werven met een maatregel uit het ACTIVA-plan. Op een termijn van 5 jaar kunt u als werkgever tot 25.000 € minder betalen aan RSZ-werkgeversbijdragen.

Naast deze maatregelen, die voor elk bedrijf gelden, voorziet de sector HORECA zelf in specifieke tewerkstellingspremies voor horecabedrijven.

Ook door een juiste mix van tewerkstellingscontracten (deeltijds, voltijds, student, extra, piekextra, IBO ...) kan u een flexibele én financieel interessante personeelsformatie opzetten.

Voor een advies op maat, kan u terecht bij:

Uw sociaal secretariaat.

De regiomanager Horeca (Els Devos – ☎ 0479 630 327)

Indien u lid bent, bij de Federatie Horeca Vlaanderen - ☎ 02 513 64 84.

Voor meer info:

www.slimtewerkstellen.be

www.vdab.be

www.gent.be/gsiw/gsiw/

www.toffejobs.be

www.horecanet.be

Biilage 1

1.1 Nuttige adressen

Horecacoach:

- ✉ Bart Inghelbrecht,
Dienst Lokale Preventie en Veiligheid,
Sint-Niklaasstraat 27,
9000 Gent.
- ☎ 09 266 82 08
- ☎ 09 266 82 19
- ✉ bart.inghelbrecht@gent.be of horecacoach@gent.be

Dienst Economie:

- ✉ Sint-Niklaasstraat 27/401,
9000 Gent.
- ☎ 09 266 84 00
- ☎ 09 266 84 49
- ✉ economie@gent.be
- 🌐 www.gent.be/economie

Hier kunt u ook terecht voor informatie over subsidies voor verfraaiing van handelspanden, over de Actie 'Gent Verwent' de Gent Verwent Nieuwsbrief en de allochtone startersservice.

Gebiedsgerichte werking:

- ✉ Onderstraat 22,
9000 Gent.
- ☎ 09 266 53 26
- ☎ 09 266 82 59

Ombudsvrouw:

- ✉ Rita Passemiers, Mammelokker,
Botermarkt 17,
9000 Gent.
- ☎ 09 266 55 00
- ☎ 09 266 55 19
- ✉ ombudsvrouw@gent.be

Dienst Administratie:

- ✉ Administratief centrum,
Woodrow Wilsonplein 1,
9000 Gent.
- ☎ 09 266 79 86 (stellingen, blikvangers, enz.)
09 266 79 71 (uitstek, straatgeveltuinen)
09 266 79 49 (standplaatsen, spandoeken, aankondigingsborden, terrassen)
- ☎ 09 266 79 79
- ✉ iname@gent.be
- 🕒 maandag tot vrijdag 8-13uur
woensdag van 14-18uur

Dienst Feestelijkheden: (straatanimatie, inname openbare weg tijdens Gentse Feesten, buurtfeesten,enz.)

- ✉ Gasmeterlaan 107,
9000 Gent.
- ☎ 09 269 46 00
- ✉ feestelijkheden@gent.be

Gentinfo:

- ☎ 09 210 10 10
- ☎ 09 210 10 20
- ✉ gentinfo@gent.be
- 🌐 www.gent.be/gentinfo

1.2 Nuttige brochures

Gids voor de Zelfstandige ondernemer: uitgave van de Stad Gent (2000)

- ☒ Dienst Economie (zie bijlage 1, 1.1 nuttige adressen)

Horecabeleidsplan: uitgave van de Stad Gent,

- ☒ Dienst Economie (zie bijlage 1, 1.1 nuttige adressen)

Hoe start je een Horecazaak: uitgegeven door de Federatie Ho.Re.Ca Vlaanderen,

- ☒ Anspachlaan 111/4 ,
1000 Brussel.

☎ 02 513 64 84

Gids voor Hygiënepraktijken voor de Horeca: kan besteld worden bij Federatie Ho.Re.Ca Vlaanderen,

- ☒ Anspachlaan 111/4,
1000 Brussel.

☎ 02 513 64 84

Informatiebrochure voor de sector logiesverstrekkende bedrijven:

- ☒ Toerisme Vlaanderen,
Grasmarkt 61,
1000 Brussel.

☎ 02 504 03 12

1.3 Adressen vorming en opleiding

1.3.1 Horecavorming:

- ☒ Centrum voor vorming en vervolmaking in de Horecasector
Anspachlaan 111, bus 4,
1000 Brussel.

☎ 02 513 64 84

☎ 02 513 66 67

✉ vormingvlaanderen@horeca.be

🌐 www.horecanet.be/horecavorming/default2.asp

1.3.2 Opleidingscentra voor ondernemers:

SYNTRA:

- ☒ Autoweg Zuid 3,
9051 Afsnee.
- ☎ 09 222 85 81
- ☎ 09 220 43 29
- ✉ gent@syntra-mvl.be
- 🌐 <http://www.syntra-mvl.be>

VDAB:

- 🌐 www.vdab.be/werknemersopleidingen

1.4 Nuttige websites

- 🌐 www.gent.be Website van de Stad Gent.
- www.gent.be/ondernemersgids Ondernemersgids.
- www.mineco.fgov.be Ministerie van Economische Zaken.
- www.meta.fgov.be Info arbeidsreglementering.
- www.startersservice.be Starten als zelfstandig ondernemer.
- www.horecagent.be Beroepsvereniging
- www.vizo.be KMO loket
- www.vlaanderen.be Vlaamse overheid
- www.wegen.vlaanderen.be
- www.woc.be Info betreffende wegenwerken
- www.gent.be/gentinfo Gentinfo
- www.partywise.be Een gids die je veilig en gezond door het uitgaansleven leidt.
- www.fuiveningent.be Fuifje organiseren?

www.eengoedezaak.be
www.kum.be

Geld nodig voor uw zaak?
Koninklijke Unie van de Middenstand

Bijlage 2: Ondernemersloketten

2.1 Acerta Ondernemingsloket

- ✉ François Laurentplein 17,
9000 Gent.
- ☎ 09 264 12 66
- ☎ 09 264 12 28
- ✉ lok.gent@acerta.be
- 🌐 www.acerta.be

2.2 BIZ Ondernemingsloket vzw

- ✉ Rita De Keersmaeker,
Sint Pietersplein 60A,
9000 Gent.
- ☎ 09 261 81 03
- ☎ 09 261.81.99
- ✉ info@bizondernemingsloket.be

2.3 Contactpunt KMO (HDP Hulp der Patroons)

- ✉ Patiëntjesstraat 270,
9000 Gent.
- ☎ 09 221 80 21
- ☎ 09 2221 47 14
- ✉ loket.gent@hdp.be (werkgebied Gent 9000)

2.4 Contactpunt KMO (werkgebied arrondissement Gent behalve Gent 9000)

- ✉ Instrustriepark Drongen 5,
9031 Gent-Drongen.
- ☎ 09 282 12 11
- ☎ 09 282 95 93
- ✉ loket.drongen@hdp.be

2.5 Eunomia Ondernemingsloket

- ✉ Hoogstraat 13,
9000 Gent.
- ☎ 09 225 98 34
- ☎ 09 224 43 93

Ofwel:

- ✉ Oudenaardsesteenweg 7,
9000 Gent.
- ☎ 09 371 49 57
- ☎ 09 371 49 29

2.6 Formalis

- ✉ Filip Cnudde,
Tramstraat 59,
9052 Gent.
- ☎ 09 244 45 00
- ☎ 09 244 45 10
- 🌐 www.formalis.be

2.7 Go-Start

- ✉ Verenigde Natieslaan 1,
9000 Gent.
- ☎ 09 235 61 61
- ☎ 09 235 61 62
- ✉ gent.go-start@securex.be

2.8 Kamer van koophandel

- ✉ Martelaarslaan 49,

9000 Gent.
☎ 09 266 14 40
☎ 09 266 14 41

2.9 KMO Direct, ondernemingsloket

✉ Lange Kruisstraat 7,
9000 Gent.
☎ 09 235 49 54
☎ fax 09 234 21 73
☎ fax 09 225 94 13
🌐 www.kmodirect.be

2.10 Partena

✉ Coupure links 103,
9000 Gent.
☎ 09 269 32 61
☎ 09 269 32 61
✉ eol@partena.be

Bijlage 3: Lijst van commissariaten

Gent Centrum

- ✉ Belfortstraat 4,
9000 Gent.
- 📞 09 266 61 30
- 📠 09 266 60 17
- ✉ comgc@politie.gent.be
- 🕒 Elke dag van 8- 20uur (ook in het weekend)

Gent West

- ✉ Antonius Triestlaan 12,
9000 Gent.
- 📞 09 266 61 50
- 📠 09 266 60 11
- ✉ comgw@politie.gent.be
- 🕒 Iedere werkdag van 8-13uur
Woensdag van 8-13uur en van 14-18.30uur

Sint-Amandsberg

- ✉ Antwerpsesteenweg 378,
9040 Gent
- 📞 09 266 63 00
- 📠 09 266 60 21
- ✉ comsa@politie.gent.be
- 🕒 Iedere werkdag van 8-13uur
Woensdag van 8-13uur en van 14-18.30uur

Nieuw Gent

- ✉ Rerum Novarumplein 28,
9000 Gent
- 📞 09 266 63 60
- 📠 09 266 60 25
- ✉ comng@politie.gent.be
- 🕒 Iedere werkdag van 8-13uur
Woensdag van 8-13uur en van 14-18.30uur

Gentbrugge

- ✉ Braemkasteelstraat 29,
9050 Gent
- 📞 09 266 63 30
- 📠 09 266 60 23
- ✉ comgb@politie.gent.be
- 🕒 Iedere werkdag van 8-13uur
Woensdag van 8-13uur en van 14-18.30uur

Wondelgem

- ✉ Pieter Cieterslaan 29,
9032 Gent
- 📞 09 266 64 00
- 📠 09 266 60 28
- ✉ comwo@politie.gent.be
- 🕒 Iedere werkdag van 8-13uur
Woensdag van 8u-13uur en van 14-18.30uur

Realisatie: Bart Inghelbrecht.

Met dank aan: Els De Vos, Jean-Luc Vergult, Tonny Verhamme, Dirk Joos, Nele Ransschaert, Marc De Meuleneire, Saskia De Coninck, Fabrice Vermeulen, Roland Wildro, Jo Lefebure, Rudi De Smet, Joseph Witters, Egbert Jacquemyn, Martine Buyst, Annick De Langhe, Peter Heyvaert en Jef Prové.